

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXXX. Ex sola sexus masculini confideratione non oriri probationem fideicommissi agnatitii, sed tantùm conjecturam; nisi tamen fœminæ in aliqua substitutionis parte essent vocatæ: ex eo enim ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

78 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

cum substituerit Laurentium & posthumos, & les leurs, per reciprocam. † Suorum autem appellatione continetur Victoria, tanquam proximior, nempe hoc nomine veniunt descendentes per prius; & collaterales per posterius: Mantica de conjectur. lib. 8. tit. 14. n. 19.

Post institutum verò fideicommissum vocavit fratres, & les leurs: ex quo constat de intentione testatoris, quod filiam propriam substitutus præferre voluerit, uti sub nomine suorum comprehensam in primo substitutionis casu, & non minus admittendam, quam filias patruorum vocatas in secundo substitutionis capite.

Accedit observantia, qua constat Victoriam per plures annos, videntibus & consentientibus patruis, bona hereditatis paternæ possedisse, illaque in inventario per unum ex patruis ejus tutorem confecto uti propria descripsisse, qui etiam in computis tutelariis eidem Victoriam de fructibus illorum bonorum reddidit rationem. † Quæ observantia multum operatur ad interpretationem voluntatis testatoris: Fusar. plures allegans consil. 80, n. 7. Rota decis. 169. n. 1. p. 1. recent.

Concluditur itaque patruorum substitutioni locum non esse, ob defectum conditionis sub qua vocati sunt, cum non sit verum omnes hæredes & posthumos sine liberis decessisse, cum posthumus natus non sit, nec per consequens verum sit, illum sine liberis decessisse, in præjudicium filie testatoris, quæ uti prædicta substitutos excludit. Partes deinde ad Concordiam deveniunt.

CAPUT CXXX.

Ex sola sexus masculini consideratione non oriri probationem fideicommissi agnaticii, sed tantum conjecturam, nisi tamen scemina in aliqua substitutionis parte essent vocata; ex eo enim excluditur fideicommissum agnaticum. Suis vocatis non resultat fideicommissum inter ipsos, nisi adsint verba testamenti in contrarium, adeo ut non sufficiant dictiones perpetuitatem denotantes in certis casibus.

SUMMARIVM.

- 1 Aliud est fideicommissum esse masculinum, aliud agnaticum.
- 2 Ex repetita tamen masculorum vocatione resultat presumptio fideicommissi agnaticii, nisi scemina aliqua in parte testamenti fuerint vocata.
- 3 Masculinum fideicommissum restringitur ad personas & gradus per testatorem consideratos.
- 4 Etiam agnationis consideratio potest restringi ad certos gradus & personas.
- 5 Substitutio facta per clausulam & suos, est vulgaris, nisi adiecta fuerint verba tractum temporis importantia, inter vocatum & suos appositum.
- 6 In casibus, in quibus sui sunt vocati per fideicommissum, illud intelligitur inter granatum, & illum, qui primo ex suis est admittendus: ca-

teri verò gradus sunt tantum vocati per viam vulgaris substitutionis inter ipsos.

7 Ampliatur ut locum habeat, etiam clausula codicillaris per verba futuri temporis esse adjecta.

8 Clausula codicillaris nihil operatur quando defuncti voluntas testatoris.

9 Dictiones, semper, in infinitum, & similes operantur ultra casum à testatore expressum.

ANno 1488. quidam testator heredem universalem instituit Sebastianum filium suum, cui substituit in hæc verba.

Item voluit, quod casu quo Sebastianus filius & hæres universalis ejusdem testatoris decederet ab humanis sine liberis naturalibus & legitimis superiuentibus, in eum casum eidem Sebastianus substituit Guillelmum fratrem ipsius testatoris, & suos liberos mascululos.

Et casu quo contingeret eundem Guillelmum decedere sine liberis masculis, itemque suos liberos mascululos, & alios ab eo descendentes sine liberis masculis, naturalibus & legitimis, eo casu contingente eidem substituit, videlicet in bonis & hereditate ejusdem testatoris, supra nominata Claudiam & Simonam, filias suas, æque portionibus, & suos, sexum masculinum semper præferendo, & præferri ordinando.

Supponitur autem in facto, Sebastianum post patris obitum sine liberis decessisse.

Guillelmum verò relicto, & de fideicommissum fuisse apertum in hæres Claudiam & Simonam filiarum testatoris.

Cum autem Claudia sine liberis decessisset, Simonam verò nullos post se mascululos reliquerit, filie ejusdem Simonæ descendentes à dictis filiabus præsupponunt adesse fideicommissum gradatè, perpetuum, in sui favorem apertum. Queritur quid juris?

Ego censui nullum tale adesse fideicommissum. Pro cuius sententiæ veritate supponendum in primis est, quod nullum in casu proposito continetur fideicommissum agnaticum, seu favore agnatis factum, quia licet testator masculos suos præposuerit, & proprias filias favore fratris & colorum ab eo descendendum excludit, non propterea sequitur hoc factum fuisse pro continuatione agnationis, sed potius favore masculinæ. Hæc autem duo valde inter se differunt, videlicet Masculinitas & Agnatio, & ab una ad aliam nihil concludens inferitur, si alia non continetur. Mantica de conject. ultim. volum. lib. 11. tit. 1. n. 1. sed tamen: Honded. consil. 56. n. 20. lib. 2. l. 1. decis. 433. num. 15. Rota decis. 667. n. 10. part. 2. centior. & decis. 486. n. 17. part. 1. recentior.

Et licet negari non possit ex repetita masculorum vocatione colligi posse, quod testator habet intentionem conservandæ agnationis: tamen hæc conjectura cessat omnino, quando in aliqua parte testamenti scemina fuerint vocata, ut deest Molin. de primogen. lib. 3. cap. 5. num. 50. Mantica de conjectur. lib. 6. capite 25. numero 5. Rota decis. 667. numero 10. part. 2. recentior. Gratiani de dispens. forens. 536. numero 62. Rota dicta decis. 486. n. 17. part. 1. recentior. cum scemina sint suis familie l. promunciatio, §. final. cum l. sequenti, ff. de test. signific.

Vnde cum agnationis ratio haberi non possit sceminis, nec illarum descendentibus, qui hæres

tranei & de aliena familia, nec sunt grauati de deferendo nomen & arma testatoris, vt ex eo noua quædam ficta agnatio inducta videri possit; sequitur quod si quæ ex considerata per testatorem masculinitate oriri possit agnatio fideicommissi conjectura, illa restringenda esset ad gradus masculinorum ex testatoris familia vel agnatione prodeuntium, non autem ad descendentes ex feminis extendenda; & cum nouum non sit, agnationis conservanda intentionem ad certos casus expressos applicari, ad alios vero non extendi. Rota dicta decif. 667. num. 11. parte 2. recent. Peregrin. consil. 33. num. 45. lib. 3. Gratian. discept. for. cap. 275. numero 11. Calanar. consil. 38. numero 82. 85. & 89. Joseph. Ramon. consil. 100. num. 145. ad 152. ubi infinitos allegat.

Secundò supponendum est, quod dum præfatus testator descenditibus liberis masculis Guillemi fratris sui, substituit Claudiam & Simonetam filias & suos, talis substitutio non valet favore suorum ex filiabus descendendum, tanquam substitutio fideicommissaria, sed duntaxat in vim vulgaris, & in casum vulgarem; & per consequens expirauit per aditionem Simonetæ & Claudie. Ad hoc enim vt substitutio suorum valeret tanquam fideicommissaria, oportebat vt interuenirent verba importantis tractum temporis in futurum: quæ verba debent interuenire inter filias, & suos filiarum, veluti si dictum fuisset, & post illarum mortem substituo suos: & idè cum hoc casu tractus temporis non fuerit adiectus, illo modo non inductor substitutio fideicommissaria, quæ inducta fuisset sine dubio, si testator substituisset filias, & semper suos: atqui dictio semper, non fuit adiecta nisi post gradum substitutionis perfectum: vnde substitutio non valet nisi tanquam vulgaris, vt explicat Ferrer. in noua addit. ad decif. Guid. Pap. 230. Tornell. ad l. Gallus, §. quidam recte, ff. de lib. & posth. in questionib. n. 66. & 67. & tradunt DD. in dict. l. Gallus, §. quidam recte, ubi Cuman. Socinus uterque, Aleciar. & alii: idem Cuman. in l. eum ita, §. in fideicommissis, n. 4. ff. de legat. 2. Menoch. consil. 85. n. 54. & 67. lib. 4. præsumpt. 71. n. 27. & sequent. & fuse probat Rota decif. 357. per totam, p. 1. recent.

Sed posito circa præiudicium veritatis, quod substitutio quoad suos filiarum esset fideicommissaria, hoc tamen intelligendum esset respectu primi gradus suorum, nempe respectu Blanchie, Ioannæ, & Guillelmæ: at verò postquam dictæ filie semel fuerunt admisse, cessauit grauamen, & expirauit omnis substitutio, vt bene ostendit Thesaur. jun. lib. 2. quæst. for. 93. num. 15. Surd. decif. 346. num. 18. & sequent. maxime num. 22. in fine, parte 2. Peregr. consil. 23. num. 15. & 16. vol. 2. fuse Menoch. dicto consil. 85. n. 54. & sequent. & n. 97. Canez. lib. 1. var. resolut. c. 1. de substit. n. 121. vers. hoc intelligi, ubi bene explicat.

Et hoc procedit non obstante clausula codicillari, etiam per verba futuri temporis concepta: Rota Auen. decif. 181. num. 15. Maynard. lib. 5. cap. 37. num. 4. & sequent. Rota dicta decif. 486. num. 27. p. 1. recent. rationem reddens, quia clausula codicillaris nihil operatur ubi deficit voluntas testatoris, & in quibus ipse non disposuit: Gratian. discept. 369. num. 20.

Vnde constat, substitutionem expirasse saltem in persona filiarum primi gradus Simonetæ, cum ipsæ non fuerint grauata aliquo onere fideicommissariæ substitutionis.

Tertio loco aduertendum est, veritatem dictarum

suppositionum in dubium renocari non debere, sub prætextu illius clausulæ vltimo loco in dicto testamento adiectæ, videlicet, *sexum masculinum semper præferendo*, & præferri ordinando. Siquidem dictiones illæ semper, vel in perpetuum, & in infinitum, non extendunt substitutiones antecedentes ad nouos gradus, sed debent intelligi iuxta terminos, & casus præcedentium substitutionum, & secundum subiectam materiam, vt bene explicat Surd. consil. 448. num. 26. ubi bene probat dictionem semper, vel in infinitum, & similes, restringendas esse ad casus expressos, & nihil proficere ad nouum inducendum fideicommissum, sed perpetuitatem restringendam esse ad casus in testamento designatos & expressos; dictamque Sardi traditionem approbauit Rota Romana decif. 300. n. 28. part. 1. recent. & tradit Ludouic. decif. 433. num. 11. Menoch. consil. 706. num. 31. & sequentibus, ubi explicat naturam similium dictionum perpetuitatem continentium: Peregr. consil. 53. num. 6. lib. 4. rationem reddens, quia clausula illa est continuatiua, & nihil de nouo operatur, & ibidem ostendit quod dictio in perpetuum, non est alicuius efficaciar, quando non fuit adiecta cum dictione suorum; & quod cum clausula illa, semper sexum masculinum præferendo, referatur generaliter ad omnes gradus præcedentium substitutionum, debet intelligi in casibus expressis in dictis substitutionibus, absque illarum extensione, seu ampliatione: quod & voluit Rota dec. 491. n. 4. p. 5. diuers. & bene probat Cyriac. controuers. §. 21. n. 93.

Ex quibus concluditur, nullum in casu proposito adesse fideicommissum agnaticum, vt in primo præsupposito; & substitutionem filiarum Simonetæ expirasse per aditionem hæreditatis ab ipsa factam; & in omnem euentum, non protendi ultra filios primi gradus eiusdem Simonetæ, vt in secunda præsuppositione. Denique non obstat dictionem semper, quæ intelligenda est, vt locum habeat in personis, & gradibus, ac casibus in testamento comprehensis, & per consequens vt non habeat vim extendendi substitutionem illam ultra liberos masculos primi gradus dictæ Simonetæ.

CAPUT CXXXI.

Testamentum patris inter liberos etiam sine Notario & testibus validum est. Et quæ ad illius validitatem requirantur. Quæ sit praxis publicationis huiusmodi testamenti. Illud tamen non subsistit quoad ea quæ concernunt uxorem, aut alios qui sunt de liberis. Quid agendum sit quando vxor fuit instituta hæres, & grauata de eligendo vnum ex liberis, cum ejus institutio, & facultas eligendi sit inualida in testamento minus solemniter relicta.

SVMMARIVM.

- 1 Testamentum patris inter liberos est validum, quamuis sit scriptum sola manu testatoris, sine notario, & testibus.
- 2 Clausula codicillaris subintelligitur in testamento inter liberos, quamuis in eo non fuerit apposta.